

Programación Docente de Composición VIII

Ensinanzas Superiores de Música Título Superior de Música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA COMPOSICIÓN E INSTRUMENTACIÓN

ESPECIALIDADE	COMPOSICIÓN								ITINERARIO	COMPOSICIÓN
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	COMPOSICIÓN								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	D. José Antonio Cantal Mariño
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	D. José Antonio Cantal Mariño
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE								6	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	D. Carlos Cambeiro Alís				carloscambeiro@csmvigo.com				Martes - 20 h.	
	D. David Cuevas Sánchez				davidcuevas@csmvigo.com				Xoves - 12:30 h.	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Afandamento no estudo e na práctica das técnicas, procedementos construtivos, movementos, escolas e tendencias máis representativas da composición tradicional e contemporánea (acústica e electrónica), a través da análise e da realización de traballos que empreguen formacións vocais, instrumentais e de son de natureza electrónica. Desenvolvemento dunha estética e dunha linguaxe persoal na composición de obras libres.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A disciplina de composición é o eixo sobre o que orbitan as disciplinas do currículo de composición. A construción e deconstrución nos traballos e obras estilísticas e libres, vocais, instrumentais ou con medios electroacústicos e informáticos, establecen unha permanente relación con todas as disciplinas do currículo.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T12, T13
XERAIS	X5, X7, X10, X21, X24
ESPECÍFICAS	EC4, EC5, EC7, EC8, EC10, EC11

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Coñecer as diferentes técnicas da composición musical desde o estilo internacional ata a actualidade.	T1, X5, X7, EC7, EC10
2. Comprender a evolución progresiva das técnicas de composición a partir de ese punto de partida; así como o xurdimento de outras técnicas ao marxe do dito punto.	T2, EC5, X24
3. Saber analizar e identificar na partitura e auditivamente os elementos esenciais que conforman a música do período traballado no cuadrimestre.	T3, T4, X10
4. Aprender a aplicar os recursos técnicos adquiridos na composición de obras.	T12, EC7
5. Adquirir a técnica e a musicalidade necesaria para desenvolverse no mundo da creación musical en calquera dos seus campos..	T1, T12, T13, EC10
6. Profundar na práctica das diferentes etapas da creación musical desde o estilo internacional ata a actualidade.	EC5, EC8, EC11, X21
7. Aplicar os coñecementos adquiridos noutras materias do currículo á composición de obras	T3, EC4

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Os séculos XX (continuación) e XXI 2. As técnicas especiais 3. Novas concepcións estruturais 4. Profundación nas formas e estruturas medianas e grandes. 5. Novos sistemas de notación musical.	1. Continuación no estudo e profundación na técnica dos autores, escolas e tendencias dos compositores do século XX. 2.1. A microtonalidade - 2.2. Música e matemáticas - 2.3 Espectralismo. 2.4. Outras técnicas 3.1. A texturalidade. 3.2. As estruturas sonoras 4.1. Obras para quinteto, sexteto, octeto... 4.2. Obras para solista e conxunto instrumental 4.3. Obras para orquestra 5.1. Notación e grafismo	2 4 2 8 1
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas	23,5		23,5
Avaliacións	2		2
Traballo individual		154,5	154,5

6. Avaliación			Total de horas por cuadrimestre	180
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN	
→ PROFESOR D. CARLOS CAMBEIRO				
ORDINARIA				
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)				
Exame escrito	O alumnado realizará unha ou varias probas prácticas, que comprendan algúns aspectos dos obxectivos e contidos contemplados na programación de cada cuadrimestre. Para a realización deste/s exercicio/s o alumnado disporá dun tempo máximo de 8 horas, demostrando que alcanza os obxectivos e posúe os coñecementos teóricos e prácticos dos contidos presentes nesta Guía Docente.	Todas	40%	
Traballo persoal	1. O alumnado deberá entregar as composicións (en Finale ou Sibelius e Pdf nun CD ou pendrive) e as análises (en Word ou Pdf) que se detallan no apartado "9. Observacións", polo menos, unha semana antes da data do exame oficial. 2. Rendemento e actitude nas clases.	Todas	40%	
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..				
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)				
Exame escrito	Realización dunha proba global cos exercicios que determine o Profesor da materia, conseguinte na realización dos exercicios que se detalla no apartado 9. O alumnado terá que demostrar que está capacitado para atinxir os obxectivos e os contidos establecidos na programación cuadrimestral. Para a realización deste/s exercicio/s o alumnado disporá dun tempo máximo de 8 horas.	Todas	60%	
Traballo persoal	O alumnado deberá entregar as composicións (en Finale ou Sibelius e Pdf nun CD ou pendrive) e as análises (en Word ou Pdf) que se detallan no apartado "9. Observacións", polo menos, unha semana antes da data do exame oficial.	Todas	40%	
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)				
Exame escrito	Realización dunha proba global cos exercicios que determine o Profesor da materia, conseguinte na realización dos exercicios que se detalla no apartado 9. O alumnado terá que demostrar que está capacitado para atinxir os obxectivos e os contidos establecidos na programación cuadrimestral. Para a realización deste/s exercicio/s o alumnado disporá dun tempo máximo de 8 horas.	Todas	60%	
Traballo persoal	O alumnado deberá entregar as composicións (en Finale ou Sibelius e Pdf nun CD ou pendrive) e as análises (en Word ou Pdf) que se detallan no apartado "9. Observacións", polo menos, unha semana antes da data do exame oficial.	Todas	40%	
EXTRAORDINARIA				
Exame escrito	O alumno/a deberá realizar as probas obxectivas correspondentes aos cuadrimestres non superados. Para a realización deste/s exercicio/s o alumnado disporá dun tempo máximo de 8 horas.	Todas	60%	
Traballo persoal	O alumnado deberá entregar as composicións (en Finale ou Sibelius e Pdf nun CD ou pendrive) e as análises (en Word ou Pdf) que se detallan no apartado "9. Observacións", polo menos, unha semana antes da data do exame oficial.	Todas	40%	
* Soamente se fai a ponderación final se o alumno realiza as dúas partes (tanto na avaliación ordinaria como na extraordinaria).				
→ PROFESOR D. DAVID CUEVAS				
ORDINARIA				
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)				
Exame escrito	O alumnado realizará unha ou varias probas prácticas, que comprendan algúns aspectos dos obxectivos e contidos contemplados na programación de cada cuadrimestre. Para a realización deste/s exercicio/s o alumnado disporá dun tempo máximo de 8 horas, demostrando que alcanza os obxectivos e posúe os coñecementos teóricos e prácticos dos contidos presentes nesta Guía Docente.	Todas	40%	
Traballo persoal	1. O alumnado deberá entregar as composicións e análises (en Finale ou Sibelius e Pdf nun CD) e as análises (en Word ou Pdf) que se detallan no apartado "9. Observacións", polo menos, unha semana antes da data do exame oficial. 2. Rendemento e actitude nas clases.	Todas	40%	
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..				
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)				
Exame escrito	O alumno/a deberá realizar as probas obxectivas correspondentes aos cuadrimestres non superados	Todas	60%	
Traballo persoal	O alumnado deberá entregar as composicións e análises (en Finale ou Sibelius e Pdf nun CD) e as análises (en Word ou Pdf) que se detallan no apartado "9. Observacións", polo menos, unha semana antes da data do exame oficial.	Todas	40%	

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Realización dunha proba global cos exercicios que determine o Profesor da materia, conseguinte na realización dos exercicios que se detalla no apartado 9. O alumnado terá que demostrar que está capacitado para atinxir os obxectivos e os contidos establecidos na programación cuadrimestral.	Todas	60%
Traballo persoal	O alumnado deberá entregar as composicións e análises (en Finale ou Sibelius e Pdf nun CD) e as análises (en Word ou Pdf) que se detallan no apartado "9. Observacións", polo menos, unha semana antes da data do exame oficial.	Todas	40%
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	O alumno/a deberá realizar as probas obxectivas correspondentes aos cuadrimestres non superados	Todas	60%
Traballo persoal	O alumnado deberá entregar as composicións e análises (en Finale ou Sibelius e Pdf nun CD) e as análises (en Word ou Pdf) que se detallan no apartado "9. Observacións", polo menos, unha semana antes da data do exame oficial.	Todas	40%
* Soamente se fai a ponderación final se o alumno supera as dúas partes (tanto na avaliación ordinaria como na extraordinaria).			
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e a súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
8. Bibliografía, materiais e documentos			
<p>Downs, Philips G; La música clásica de. Madrid: Akal Música, 1998</p> <p>Cook, Nicholas: Analysis through composition, Oxford U. Press</p> <p>Fubini, Enrico: La estética musical desde la Antigüedad hasta el siglo XX, Alianza Música 2001</p> <p>Hába, Alois: Nuevo tratado de armonía. Ed. Real Musical. Madrid 1984.</p> <p>LaRue, Jan: Análise do estilo musical. Ed. Span Press Universitaria, 1998</p> <p>Napoli, G.: Bassi-Melodie-Temi por lo studio della composizione.</p> <p>Planinga, León: La música romántica. Madrid: Akal Música, 1992</p> <p>Rosen, Charles: Formas de sonata. Ed. Span Press Universitaria, 1998</p> <p>Zamacois, J. - Tratado de formas musicais. Ed. SpanPress Universitaria</p> <p>Zamacois, J. - Tratado de armonía – vols. 2 y 3, SpanPress Univ, 1997</p> <p>Bach, J.S.: Das wohltemperier te Klavier, Teil I, II de J.S. Bach (Ed. Ur text).</p> <p>Chailley, Jacques: J.S. Bach. L'Art de la Fugue. París : ed. Alphonse Leduc, 1972.</p> <p>Gedalgé, André: Tratado de Fuga. Madrid: Real Musical, 1990.</p> <p>CATALÁN, T.: Sistemas compositivos temperados en el siglo XX. ISBN 84-7822-400-9.</p> <p>LENDVAI, E.: Béla Bartók, un análisis de su música. Barcelona: Idea Boox, 2003.</p> <p>MORGAN, R. P.: La Música del Siglo XX. Madrid: Akal 1994.</p> <p>PERSICHETTI, V.: Armonía del siglo XX. Madrid: Real Musical, 1985.</p> <p>MESSIAEN, O.: Technique de mon langage musical. (vols. I y II). Paris: A. Leduc.1944</p> <p>PERLE, G.: Composición serial y atonalidad. Barcelona: Idea Books, 1999.</p> <p>AULESTIA, G.: Técnicas compositivas del siglo XX. Madrid: Alpuerto, 1998.</p> <p>CATALÁN, T.: Sistemas compositivos temperados en el siglo XX. ISBN 84-7822-400-9.</p> <p>Gª LABORDA, J. Mª: Forma y estructura en la música del siglo XX (aproximación analítica). Alpuerto, 1996.</p> <p>HÁBA, A.: Nuevo tratado de armonía. Madrid: Real Musical, 1984.</p> <p>LESTER, J.: Enfoques Analíticos de la Música del S. XX. Madrid: Akal, 2005.</p> <p>Charles, A. - Análisis de la música del siglo XX. Ed. Rivera Editores, 2002</p> <p>Delius, U. - La música contemporánea a partir de 1945. Ed. Akal música, 2004</p> <p>Karoly, O. - Introducción a la música del S. XX. Ed. Alianza Madrid 2000</p> <p>La 2ª escuela de Viena – col. "New Grove" de O. Neghbour, Griffiths & Perle Ed. Muchnik. Barcelona 1986.</p> <p>Composición serial y atonalidad. Ed. Idea Books, Barcelona 1999</p> <p>Rubio, S. - La polifonía clásica. Ed. Biblioteca "La ciudad de dios".</p> <p>Sadie, S. - Guía Akal de la música. Ed. Akal Música.</p> <p>Morgan, R. P. - La música del siglo XX. Ed. Akal música</p> <p>Bukofzer, M.: La música en la época barroca: De Monteverdi a Bach. Ed. Alianza, 1986.</p> <p>Dubois, Théodore: Traité de Contrepoint et de Fugue (quatrième partie).</p> <p>Fornier, J. & Wilbrandt, J. Contrapunto creativo (Schopferischer Kontrapunkt) Labor, 1993.</p>			

Krehl, Stephan: Fuga. Barcelona: Labor, 1953.

Soler, Josep: Fuga, Técnica e Historia. Barcelona: Antoni Bosch, 1980.

ANTOKOLETZ, E.: La música de B. Bartók: estudio de la tonalidad y la progresión de la música del siglo XX. Cornellá, Barcelona: Idea Books, 2006.

ARTAZA, F.: Evolución armónica y procedimientos compositivos. Master ed. 2000.

HÁBA, A.: Nuevo tratado de armonía. Madrid: Real Musical, 1984.

ARTAZA, F.: Evolución armónica y procedimientos compositivos. Master ed. 2000.

BOULEZ. Puntos de referencia. Compilación de J.J. Nattiez. Barcelona: Gedisa, 2001.

CURESES, M.: Tomás Marco: La música española desde las vanguardias. ICCMU, 2007

DIBELIUS, U.: La música contemporánea a par tir de 1945. Madrid: Akal 2004

G^o LABORDA, J. M^o: La música del S. XX, 1890-1914 (I) Alpuerto, 2000.

BOULEZ. Puntos de referencia. Compilación de J.J. Nattiez. Barcelona: Gedisa, 2001.

CURESES, M.: Tomás Marco: La música española desde las vanguardias. ICCMU, 2007

DIBELIUS, U.: La música contemporánea a par tir de 1945. Madrid: Akal 2004

9. Observacións

CONTIDOS DO TRABALLO PERSOAL PARA A AVALIACIÓN CUADRIMESTRAL

- Prof. CUEVAS:

1. Obra para orquestra a 3. Duración mínima: 10 minutos. A Linguaxe e os procedementos compositivos, pertencendo a segunda metade do século XX ou posterior, serán concretados polo docente.

2. Trío con piano (cl, vc, pno). Duración mínima: 10 minutos. A Linguaxe e os procedementos compositivos empregados porán especial énfase no uso de técnicas instrumentais extendidas.

3. Obra para solista e conxunto instrumental. Solista de libre elección. Conxunto instrumental: 1.1.1.1-1.1.1.1.-perc-pno-2-1-1-1. Duración mínima: 10 minutos.

A Linguaxe e os procedementos compositivos, pertencendo á segunda metade do século XX ou posterior, serán concretados polo docente.

4. Análise escrita: Hyperprism, de Edgar Varèse.

*Os traballos de composición e as análises entregaranse con data máxima dunha semana antes do día do exame. As análises cubrirán os aspectos máis significativos da obra en formato word ou pdf (son, melodía, harmonía, ritmo, texturas, etc.), achegando exemplos musicais exportados en jpg ou tiff e as obras achegarán ademáis unha memoria en documento word ou pdf que explique o plan compositivo, que inclúa todos os parámetros máis significativos. Todos os traballos enviaranse ao correo que figura nesta programación.

- Prof. CAMBEIRO:

1. Obra para orquestra a 3. Duración mínima: 10 minutos. Linguaxe e procedementos compositivos propios da música da segunda metade do século XX ou posterior.

2. Quinteto con piano (cl, vl, vla, vc, pno). Duración mínima: 10 minutos. A Linguaxe e os procedementos compositivos empregados porán especial énfase no uso de técnicas instrumentais extendidas.

3. Obra para solista e conxunto instrumental. Solista de libre elección. Conxunto instrumental: 1.1.1.1-1.1.1.1.-perc-pno-2-1-1-1. Duración mínima: 10 minutos. Linguaxe e procedementos compositivos propios da música da segunda metade do século XX ou posterior.